

УДК 336.71.003.13

Маслак Н.Г., к.е.н., доцент кафедри банківської справи ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України», м. Суми

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ

Визначення мотивів входження іноземних інвесторів в Україну, досягнення планових цілей їх роботи, а також подальші дії власників банків з іноземним капіталом є питанням, яке досліджується з метою визначення конкурентоспроможності національних банків перед ними. Фінансова криза дала гарний шанс проаналізувати ефективність роботи банків з іноземним капіталом в порівнянні з банками з національним капіталом.

Аналіз отриманих результатів дав змогу виявити що найбільше в Україні представлений американський, французький та нідерландський іноземний капітал.

Сітібанк, Каліон Банк, Инг Банк, які є банками із 100% іноземним капіталом, працюють найефективніше в умовах фінансової кризи. Дані банки повністю реалізували свої плани присутності на ринку банківських послуг в Україні у відповідності до поставлених цілей, здобувши конкурентні переваги за рахунок інноваційних методів ведення бізнесу, різниць у процентних ставках залучення та розміщення коштів, а також орієнтації на певні кола корпоративних клієнтів, що й дало змогу уникнути відтоку депозитів і значного зростання проблемної заборгованості.

Фінансова криза негативно вплинула на ефективність діяльності великих та найбільших банків з іноземним капіталом, які представляють австрійський, шведський, німецький та угорський іноземний капітал (Райффайзен банк Аваль, ОТП банк, Свед банк, Банк "Форум", Ерсте банк та ін.). В основному вони спеціалізувалися на обслуговуванні тих секторів економіки, які найбільше постраждали від кризи. Недостатня якість оцінки

кредитоспроможності позичальників, висока частка валютних кредитів в активах та зовнішніх запозичень в пасивах банку вплинули на негативний результат діяльності банків. В подальшому перед ними буде вибір: або змінювати свою політику (при цьому необхідним стане отримання значної грошової підтримки від материнських фінансових груп), або взагалі покинути банківський ринок України.

Італійські інвестори представлені на банківському ринку України двома фінансовими групами: Unicredit – інтереси групи представляють Укрсоцбанк і Унікредитбанк, які спрацювали прибутково за результатами 2009 року та Intesa Sanpaolo – Правексбанк, який отримав збиток у розмірі 710 млн. грн. Вони створюють велику конкуренцію українським банкам з національним капіталом.

Ряд банків із значною присутністю іноземного державного капіталу продемонстрували низько ефективну роботу, але вони становлять загрозу для незалежності України (Дочірній банк Сбербанку Росії, ВТБ банк, Промінвест банк, Укрсиббанк). Їх діяльність спрямована на реалізацію інтересів конкретних іноземних урядів, що можуть не співпадати з українськими.

Особливо це стосується російського капіталу, який представлений 10 банками, які контролюють 11,5% активів банківської системи України та 9,9 % статутного капіталу. В структурі акціонерного капіталу дочірніх банків Росії присутня висока частка державної власності. Крім того, Росія в подальшому планує виділяти значні суми коштів на підтримку власних банків для досягнення стратегічних цілей зовнішньої економічної політики.

Гідну конкуренцію іноземним банкам створюють банки з українським капіталом. Серед групи найбільших є такі, що здійснюють прибуткову діяльність та мають гарні показники ефективності. До них належать державні Ощадбанк та Укрексімбанк, частка яких в статутному капіталі банківської системи становить 20%, та Приватбанк, який отримав

за результатами 2009 року більше 1млрд. грн. та є найбільш надійним і стабільним банком України.

Діяльність державних банків спрямована в першу чергу на реалізацію політики української держави на банківському ринку України, мінімізацію негативного впливу іноземного капіталу та на досягнення пріоритету національних інтересів загалом (в липні 2010 року держава стала майже 100% власником Родовід банку, Укргазбанка та Банка Київ, які теж будуть залучені в реалізацію державних економічних програм).